

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

17 januari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te dure schoolbus

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te dure schoolbus

Vraag om uitleg van de heer Lucien Suykens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de resultaten van het PISA 2000 onderzoek

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over criteria inzake benoeming en bevordering tot docent in geassocieerde hogescholen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 17 januari 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Julien Demeulenaere

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.19 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te dure schoolbus

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te dure schoolbus

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Ramon en mevrouw Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te dure schoolbus.

De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, het maximale schoolbustarief kreeg in de pers enige aandacht. Ik breng het ter sprake omdat dit een interessant onderwerp is en omdat er duidelijkheid vereist is.

Een aantal Vlaamse scholen kunnen of willen de bustarieven die het departement Onderwijs oplegt, niet toepassen. De regeling houdt in dat leerlingen jaarlijks niet meer dan 150 euro mogen betalen voor hun dagelijks vervoer. De weigering is te wijten aan het feit dat het departement de omzendbrief pas heeft verstuurd toen de buscontracten al lang rond waren.

Graag had ik de minister dan ook enkele concrete vragen gesteld. Wat is de stand van zaken in dit dossier ? Gaat het om veel scholen die weigeren de

omzendbrief toe te passen ? Beschikt u over concreet cijfermateriaal ? Welke oplossingen stelt het departement voor ? Hoe kan de minister verzekeren dat in de toekomst richtlijnen op tijd worden verstuurd en wrevel op die manier wordt vermeden ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in veel scholen heerst er inderdaad onduidelijkheid over de schoolbustarieven. Volgens uw omzendbrief van 11 september 2001 mag het maximale schoolbustarief niet meer dan 150 euro bedragen. Als ik goed ben geïnformeerd zijn de nieuwe tarieven geïnspireerd op de eenheidstarieven van De Lijn, bij jongeren goed gekend als de Buzzy Pass.

In de praktijk stellen we vast dat veel scholen de oude tarieven blijven toepassen, die in zeer veel gevallen de vastgelegde grens van 150 euro ruimschoots overschrijden. De scholen weigeren uw omzendbrief toe te passen omdat ze die te laat hebben ontvangen. Ze argumenteren dat hun schoolbegroting voor het lopende schooljaar 2001-2002 al was vastgelegd en dat de contracten reeds waren afgesloten met de busmaatschappijen. Daarin waren andere tarieven afgesproken. Dit is in de meeste gevallen bijzonder nadelig voor de ouders.

Ik heb in een krant gelezen dat de toepassing van uw omzendbrief voor hen een financiële aderlating betekent van 140.000 euro. Op basis van hun begroting en de afgesloten contracten, rekenen scholen aan elke leerling een bedrag van 348 euro of 198 euro te veel aan. Wanneer ze het verschil moeten terugbetalen, veroorzaakt dat een ernstig deficit. Ik heb begrip voor deze argumenten, maar het is onaanvaardbaar dat de ouders hiervan de dupe zijn.

Dillen

Graag had ik u hierover volgende vragen gesteld. De omzendbrief is duidelijk wat de tarifiering betreft. Is het juist dat een aantal scholen in Vlaanderen weigert deze omzendbrief toe te passen? Zo ja, op welke wijze gaat u de scholen verplichten ze toch toe te passen en dit ook voor het lopende schooljaar? Wanneer is de omzendbrief ter kennis gebracht van de scholen? Is het juist dat dit laattijdig is gebeurd? Hoe gaat u de nadelige gevolgen oplossen en maatregelen uitwerken voor die scholen die moeilijkheden ondervinden bij de toepassing van de omzendbrief, onder meer wat de financiële gevolgen betreft van reeds afgesloten buscontracten?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij deze samengevoegde vragen om uitleg. Ik geef toe dat ik dit dossier onvoldoende ken, maar ik heb wel weet van spanningen in de praktijk. Ik wil deze vraag uitbreiden. U werkt volop aan de kosteloosheid van het leerplichtonderwijs. Valt transport daar ook onder? Mijns inziens moet dit aspect worden onderzocht.

De voorzitter : Mijnheer Vandenbroeke, ik betwifel uw interesse in deze zaak niet. We kunnen echter niet alles blijven betalen. Straks komt men nog af met de huishuur.

De heer Chris Vandenbroeke : Het is de eigenheid van een voorzitter om met een verregaande afstandelijkheid de zittingen te leiden. Bepaalde dingen die niet in het regeerakkoord stonden, kunnen blijkbaar wel. Ik heb dan ook het volste recht de minister iets te vragen over een onderwerp waaraan ze volop werkt.

De voorzitter : Ik had niets anders van u verwacht.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de regelgeving op het leerlingenvervoer is bepaald dat kinderen die hiervan gebruik maken, hiervoor een bijdrage betalen die gelijk is aan de tarieven van De Lijn. Dit geldt voor alle leerlingenvervoer, zowel dat georganiseerd door het departement Onderwijs, als door De Lijn, als door het gemeenschapsonderwijs, als andere niet-gesubsidieerde initiatieven. Telkens de tarieven van De Lijn wijzigen, wordt dit onder de

aandacht gebracht van de scholen via een omzendbrief van het departement Onderwijs.

Deze omzendbrief is inderdaad pas verschenen op 11 september 2001. De nieuwe tarieven die in voege zijn vanaf 1 juli 2001, zijn voordeliger voor de gebruiker vanaf een afstand van 5 kilometer. Voor de scholen van het basisonderwijs vormt dit geen probleem. De meeste kinderen uit het basisonderwijs wonen in een straal van 4 kilometer van de school. Dit betekent dat het tarief voor de leerlingen uit het basisonderwijs in de meeste gevallen is gestegen. De ouders betalen een hogere bijdrage voor het vervoer van hun kinderen. De stijging bedraagt maximaal 19,58 euro.

Het aangekaarte probleem, dat op een bepaald ogenblik ook in de pers is gekomen, is een specifiek probleem van het gewone secundair onderwijs. Voor het secundair onderwijs wordt er evenwel weinig leerlingenvervoer georganiseerd. De meeste leerlingen maken immers gebruik van het openbaar vervoer. Het probleem is dus een geïsoleerd probleem en is enkel aan de orde in uitgestrekte regio's met onvoldoende openbaar vervoer. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de Noorderkempen. Het is dan ook duidelijk dat ik dit probleem moet bespreken met minister Stevaert. In essentie is het een probleem van basismobiliteit.

Om tegemoet te komen aan de financiële problemen waarmee een aantal scholen voor gewoon secundair onderwijs nu te kampen hebben, zal ik aan minister Stevaert voorstellen om de omzendbrief van 11 september 2001 aan te passen. In afwijking op die omzendbrief zullen de scholen voor gewoon secundair onderwijs die gelegen zijn buiten het bereik van het zonale leerlingenvervoer en die leerlingenvervoer organiseren, voor het schooljaar 2001-2002 nog wel de tarieven voor schoolabonnementen voor een welbepaalde reisweg mogen hanteren die van toepassing waren voor 1 juli 2001. Dat is dus een bijsturing.

Ik moet zeker het debat aangaan met minister Stevaert. Ik bereid immers een decreet op het leerlingenvervoer voor en ik zal dat samen met minister Stevaert moeten doen. Het probleem zal dan fundamenteel worden aangepakt. Het element van de kosteloosheid zal zeker aan bod komen. We zullen nagaan hoe die kosteloosheid kan worden georganiseerd.

Uit de studies over kosteloosheid die vorig jaar in de belangstelling kwamen, blijkt inderdaad dat vervoer en verplaatsing toch een belangrijk aandeel van de kosten voor ouders vertegenwoordigen.

Vanderpoorten

Toch zal ik altijd blijven herhalen dat ook de scholen en de ouders eens naar hun verantwoordelijkheid moeten kijken. We hebben over de kosteloosheid een en ander in de schoolreglementen geschreven, dus ik denk dat het debat daarover op gang komt binnen de scholen. Natuurlijk moeten wij het verder aanzwengelen met een aantal initiatieven.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Ik dank de minister voor haar antwoord. Zij plaatst de vraag in de juiste context. Ik ben ook blij met het opentrekken van de problematiek. Er zal overleg worden gepleegd met minister Stevaert. Ik ben ook blij dat er een bijsturing komt en dat er een oplossing is gevonden voor het probleem dat zich nu stelt. De minister heeft niet op mijn vraag over behoorlijk bestuur geantwoord. Ik vind dat omzendbrieven de scholen op tijd moeten bereiken.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik dank de minister ook voor haar antwoord, maar ik ben niet zo positief als de heer Ramon in mijn beoordeling ervan. In praktijk blijkt het immers zo te zijn dat de scholen die de omzendbrief weigeren toe te passen, teruggrijpen naar de situatie van voor 11 september 2001 en dus ook naar de tarieven van het vorige schooljaar.

De problematiek stelt zich inderdaad vooral in secundaire scholen die in landelijke gebieden zijn gelegen. Het gaat natuurlijk wel om een aanzienlijk aantal scholen. Het probleem mag niet te fel worden geminimaliseerd. Ik vraag de minister dus om te blijven zoeken naar een oplossing om de situatie te vermijden dat bepaalde scholen de omzendbrief wel toepassen en andere niet. De minister moet het onderscheid tussen de verschillende tarieven in verschillende scholen wegwerken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Lucien Suykens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de resultaten van het PISA 2000 onderzoek

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Suykens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de resultaten van het PISA 2000 onderzoek.

De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij de bespreking van de begroting 2002 hebben we het al even gehad over de goede resultaten van de Vlaamse vijftienjarigen voor het door de OESO opgezette PISA 2000 onderzoek. We hebben dat rapport gekregen, 320 bladzijden vol tabellen en cijfers. Dat waren echter Belgische gemiddelden. Op 4 december 2001 gaf de minister van Onderwijs een persconferentie waarop de resultaten van de Vlaamse jongeren werden toegelicht. Voor Vlaanderen gebeurde dit onderzoek door professoren van de Universiteit Gent.

De Vlaamse vijftienjarigen scoorden zeer goed. Het is belangrijk om bij de beoordeling van de resultaten op te merken dat het gaat om tests afgenomen bij vijftienjarigen, ongeacht het leerjaar waarin ze zitten. Dat betekent dat leerlingen uit de ASO-richting wiskunde, uit de TSO-richting elektriciteit, uit de BSO-richting haartooi en zelfs uit het BuSo aan elkaar worden gelijkgeschakeld.

In Vlaanderen namen 124 scholen deel aan dit onderzoek, waarvan vier scholen uit het buitengewoon onderwijs. In elk van die geselecteerde scholen werden op basis van het toeval 35 leerlingen uitgekozen, die een test van twee uur aflegden en nadien nog een achtergrondlijst invulden.

Zoals reeds gezegd, presteerden de Vlaamse vijftienjarigen sterk en zeer sterk op leesvaardigheid, iets minder sterk op lokaliseren en interpreteren, en nog minder op het reflecteren over de vorm en de inhoud van de tekst. Er blijkt een grote spreiding te zitten op de resultaten van leesvaardigheid. Er is met andere woorden een groot verschil tussen

Suykens

de sterkst presterenden en de zwakst presterenden. Dat verbaast ons niet. Ook wat wiskunde en wetenschappen betreft, scoren de Vlaamse jongeren zeer goed tot goed. Gemiddeld blijken meisjes beter te scoren dan jongens, maar dat ligt bijna voor de hand. Alleen voor wiskunde en wetenschappen zijn de jongens voorlopig nog wat beter dan de meisjes.

Wat voor ons belangrijk is, zijn de resultaten in verhouding tot de bekomen achtergrondinformatie. We moeten dan vaststellen dat Vlaamse leerlingen uit gezinnen met een hoge sociaal-economische status meer winst halen uit het onderwijs. Ook erg positief is volgens ons dat leerlingen uit gezinnen met een lagere sociaal-economische status resultaten halen die beter zijn dan het internationale gemiddelde, en vergelijkbaar met Nederlandse en Ierse leerlingen met een gelijkaardige achtergrond. Prestaties van leerlingen die in België zijn geboren, maar waarvan de ouders in het buitenland zijn geboren, liggen veel lager dan die van leerlingen met minstens een in België geboren ouder. De verschillen in Vlaanderen zijn zeer groot, veel groter dan in andere landen. Leerlingen die thuis geen Nederlands spreken, hebben een taalhandicap. Dat is niets nieuws. Wat wel nieuw is, en wat ook duidelijk uit het onderzoek naar voren komt, is dat ons Vlaams onderwijs er minder goed in slaagt om die handicap te compenseren.

Naar aanleiding van dit PISA-onderzoek en de resultaten ervan heb ik een aantal vragen voor de minister.

Was de deelname van die 124 scholen vrijwillig ? Werden de scholen door de inrichtende macht aangeduid, of speelde ook hier het toeval ? Kunnen we beschikken over alle resultaten van het onderzoek, waarvan de afzonderlijke cijfers voor Vlaanderen en Wallonië gekend zijn ? Zijn de resultaten voor de onderzoekers of voor uzelf echt verrassend ? Belangrijker nog, hebben de resultaten geleid tot beleidsvoorstellen van de onderzoekers, of zullen de resultaten uw strategie tot het bereiken van bepaalde doelstellingen bijsturen, bijvoorbeeld voor het gelijkekansendecreet ?

Uit de pers hebben we mogen vernemen dat een bepaalde school als de beste van het land wordt bestempeld na de bekendmaking van de resultaten. Ik kan enigszins begrip opbrengen voor de trots van de directie en het personeel van die betrokken instelling, maar ik heb toch grote vragen bij een dergelijke berichtgeving. In ons onderwijsbestel

zijn we niet gewend aan vergelijkende tests of proeven op schoolniveau. Het is trouwens de vraag of dat wel gewenst is.

Nu de beste school gekend is, mogen wij dan ook kennis nemen van alle deelnemende scholen en hun resultaten in het onderzoek ? Kennen trouwens alle deelnemende scholen zelf hun plaats in de rangschikking ?

Kan het voor u dat een instelling de resultaten op die manier bekendmaakt en er zelfs gebruik van maakt in haar propaganda en advertenties bij een volgend schooljaar ? Ik zeg niet dat ze van plan is dat te doen, maar het zou me niet verbazen als dat wel zo was.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal de vragen van de heer Suykens vraag per vraag beantwoorden. Zo vroeg hij of de deelname van de 124 scholen vrijwillig was. De scholen werden gecontacteerd op basis van een toevallige steekproef en de directies van de scholen beslisten zelf of ze al dan niet wilden deelnemen aan het onderzoek. De inrichtende machten kregen geen feedback over welke scholen deelnamen.

Meer concreet werden alle gegevens over het Vlaams onderwijssysteem, zoals het aantal scholen, het type van de scholen en het aantal leerlingen per school, doorgespeeld aan het Internationaal Consortium. Het Internationaal Consortium was de verantwoordelijke voor het internationaal onderzoek en deed op basis van deze gegevens een representatieve steekproef. De gegevens van de scholen die op deze manier in de steekproef belandden, werden doorgespeeld aan de onderzoeksgroep 'Vakgroep Onderwijskunde' van de Universiteit Gent. Het onderzoeksteam van de Vlaamse Gemeenschap contacteerde de scholen. Per uitgekozen school werd ook in twee vervangingsscholen voorzien, zodat een school die weigerde deel te nemen, kon worden vervangen door een school met gelijke kenmerken.

Zowel de resultaten als de data van deze studie werden door het Internationaal Consortium vrijgegeven op de website www.pisa.oecd.org. Daar kunnen alle gegevens voor België worden bekeken en geëxploreerd.

Verder ingaan op de verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië is ondanks de zojuist vermelde informatie niet mogelijk. In het PISA-rapport wordt al-

Vanderpoorten

tijd gesproken over België en dat is op de website niet anders. Enkel de respectieve onderzoeksgroepen hebben de concrete gegevens voor hun afzonderlijke deelgebieden en kunnen dus de gegevens voor Vlaanderen, respectievelijk Wallonië uit de internationale dataset halen. Niet alles is voor Vlaanderen onderzocht.

Wat wel voor iedereen toegankelijk is, is de annex B2 uit het internationaal rapport, waarin de verschillen in prestatie tussen Vlaanderen en Wallonië per domein worden samengevat.

Zijn deze resultaten voor mij verrassend? Op basis van de resultaten van vorige, gelijkaardige onderzoeken, bijvoorbeeld TIMSS, verwachtten we een goede prestatie van Vlaanderen en dus een bevestiging van het degelijke niveau van het Vlaams onderwijs. Dat de Vlaamse vijftienjarigen zo goed zouden presteren was echter wel verrassend. Over het algemeen scoren we wel goed op internationale enquêtes en onderzoeken, maar dit was toch wel uitzonderlijk goed.

Hebben de resultaten geleid tot beleidsvoorstellen door de onderzoekers? De onderzoekers hebben tot zover nog geen beleidsvoorstellen gedaan, aangezien een aantal analyses nog niet zijn uitgevoerd. Beleidsvoorstellen gebeuren het best als alle analyses zijn uitgevoerd. Momenteel voert de vakgroep Onderwijskunde nog volop bijkomende analyses uit, onder andere ter verklaring van sommige verschillen. Het is dus nog te vroeg om definitieve uitspraken of aanbevelingen te doen.

U vraagt of de resultaten mijn strategie tot het bereiken van bepaalde doelstellingen zullen bijsturen. Een dergelijk onderzoek is uiteraard een interessant gegeven voor het beleid. Ik denk dat we daar in de mate van het mogelijke rekening mee moeten houden. Over het mogelijke effect ervan op de doelstellingen van het beleid zal pas een oordeel kunnen worden geveld wanneer de voormelde analyses zijn uitgevoerd en de onderzoekers eventueel beleidsaanbevelingen formuleren.

Wat nu reeds duidelijk is, is dat het welbevinden van de leerlingen wat minder is. We streven ernaar om dat te verbeteren en we zullen er aandacht aan besteden in al onze decreten en besluiten. Tussen de schoolomgeving en de wereld van de jongeren mag geen al te diepe kloof gapen.

U vraagt, nu de beste school gekend is, om kennis te nemen van alle deelnemende scholen en hun resultaten in het onderzoek. In de eerste plaats wil ik de uitspraak 'beste school' nuanceren. De uitspraken die in de pers verschenen, werden door een aantal scholen zelf gedaan op basis van de voorlopige feedback die ze tot op heden ontvingen. Het Pisa-onderzoek heeft echter niet als doel uit te zoeken welke school de beste is, maar wil de functionele vaardigheden van vijftienjarigen testen. Ik wil ook nog eens benadrukken dat ik absoluut geen voorstander ben van om het even welk rankingsysteem waartoe deze onderzoeken aanleiding zouden kunnen geven.

De beste manier om vijftienjarigen te bereiken, is natuurlijk via scholen. Bovendien kan door jongeren op deze manier te rekruteren, onmiddellijk de link worden gelegd met de kenmerken van het onderwijsstelsel van een land. Omdat het voor een school belastend en tijdsintensief is om aan zo'n onderzoek deel te nemen, werd beslist om de scholen een degelijke feedback te geven, zodat het onderzoek ook voor hen een meerwaarde heeft en zodat ook in een volgende ronde scholen bereid worden gevonden om deel te nemen.

De feedback die werd gegeven, heeft echter een aantal beperkingen, waarmee de betrokken scholen wellicht geen rekening hielden. De feedback die de scholen tot nu toe ontvingen, werd opgesteld op basis van de ruwe scores en is dus zeker niet definitief, enkel indicatief. Per school werden maximaal vijfendertig leerlingen ondervraagd. De verschillen tussen de scholen kunnen dus berusten op toeval, in plaats van een indicatie te zijn van de kwaliteit van de school. De resultaten van de scholen hebben voor een groot deel te maken met de onderwijsvormen en de studierichtingen die een school aanbiedt alsook met de instroomkenmerken van de leerlingen. Dergelijke zaken werden in de eerste feedback niet volledig meegenomen en werden zeker niet vermeld in de persberichten die daarover verschenen. Samen met de onderzoeksgroep betreuren we dan ook de manier waarop bepaalde scholen naar buiten kwamen met de onderzoeksresultaten.

De deelname van de scholen alsook de verwerking van de resultaten gebeurt anoniem. Enkel de onderzoeksgroep weet welke scholen hebben deelgenomen aan het onderzoek en dat moet ons inziens ook zo blijven. Het is met andere woorden niet mogelijk om een lijst van deelnemende scholen of van de resultaten van de deelnemende scholen te krijgen.

Vanderpoorten

Kennen de deelnemende scholen zelf hun plaats in de rangschikking ? Iedere school ontving tot nu toe reeds feedback op basis van de ruwe scores en zal in de nabije toekomst tijdens een studiedag zijn definitieve feedback krijgen. Dankzij de feedback kennen de scholen enerzijds het niveau van presteren van hun leerlingen voor lezen, wiskunde en wetenschappen en kunnen ze zich anderzijds plaatsen in vergelijking met de andere deelnemende scholen. Van die andere scholen krijgen ze evenwel geen concrete gegevens maar enkel een positionering op basis van de scores, waarbij ook rekening wordt gehouden met de kenmerken van de leerlingengroep van de scholen en met de onderwijsvormen die de scholen aanbieden.

Kan het voor mij dat een instelling de resultaten op die manier bekendmaakt en er gebruik van zou maken ? Wij zouden het erg jammer vinden als het op deze manier is gebeurd of zou gebeuren. Dat is alleszins niet de bedoeling. De bezorgde feedback heeft enkel de bedoeling om het voor scholen aantrekkelijk te maken deel te nemen aan het onderzoek. Het is een beetje een kwestie van zelfevaluatie. Van zodra dergelijke feedback echter contra-productief werkt en scholen gaat afschrikken om deel te nemen, omwille van de manier waarop men dan in de pers komt, gaat de oorspronkelijke doelstelling volledig verloren. Ik ben daar dus zeker geen voorstander van.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mevrouw de minister, ik ben voor 100 percent tevreden met uw antwoord. Ik vind dus ook dat vergelijkende studies perfect kunnen, maar dat men moet opletten met welk materiaal men werkt om een school tot de beste uit te roepen. Het zou wel kunnen dat de zogeheten beste school niet zo best is. Er kunnen scholen zijn die beter zijn, maar in het onderzoek minder goede resultaten behalen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat is natuurlijk altijd zo. Men zou bijvoorbeeld moeten weten met welke leerlingengroep men begint. De leerwinst kan veel groter zijn in scholen die niet als dusdanig gekend zijn. Dat is inderdaad een moeilijk verhaal.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we mogen inderdaad best trots zijn over het resultaat van

Vlaanderen. Ik ben het ermee eens dat dergelijke onderzoeken niet mogen worden misbruikt om een ranglijst op te stellen. De studie is niet overal op precies dezelfde wijze uitgevoerd, en voldoet niet helemaal aan de statistische onderzoekscriteria.

De heer André Moreau : Dit is inderdaad een heel interessant onderzoek. Vlaanderen scoort heel goed. De Franse Gemeenschap is daardoor wakker geschud. Haar regering maakte onmiddellijk bekend dat ze maatregelen zou treffen in het onderwijs. In ieder geval kan niemand, ook de vakbonden niet, de kwaliteit van het Vlaams onderwijs nu nog in vraag stellen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De heer Vandenbroeke heeft gelijk. We moeten de resultaten inderdaad nuanceren. Door de beperkte omvang van de onderzoeksgroepen kan het toeval een grote rol spelen. De resultaten hebben daarom slechts een indicatieve waarde.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over criteria inzake benoeming en bevordering tot docent in geassocieerde hogescholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over criteria inzake benoeming en bevordering tot docent in geassocieerde hogescholen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in het hoger onderwijs heerst bezorgdheid over de op handen zijnde associaties.

Sinds jaar en dag hanteren de universiteiten zeer strenge criteria voor benoemingen en bevorderingen. Dit is ook steeds meer het geval in de hogescholen, zeker in die van het lange type. Ook daar is tegenwoordig een doctoraat vereist voor een benoeming tot docent. Momenteel zitten we echter in een overgangsfase. Bepaalde personeelsleden zijn nog benoemd via de zogenaamde aanvaarding. In de toekomst zal dat onmogelijk zijn.

Vandenbroeke

Mevrouw de minister, is het uw bedoeling de hogescholen dezelfde benoemingscriteria op te leggen als de universiteiten ? Naast de pedagogische verdiensten van een kandidaat moet ook rekening worden gehouden met hun wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijk dienstbetoon, in de ruimste zin van het woord. Een onderwijsinstelling moet haar expertise ten dienste stellen van de samenleving. Zal dat ook gebeuren ? Zullen deze criteria worden vastgelegd in de statuten ?

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de term 'geassocieerde hogescholen' in de vraag van de heer Vandenbroeke verbaast mij enigszins. Deze term is van toepassing op een toekomstige situatie. De heer Vandenbroeke maakte in zijn schriftelijke vraag geen onderscheid tussen onderwijs van een en van twee cycli.

Deze commissie heeft vroeger al eens duidelijk gemaakt dat docenten in een hogeschool, en zeker in een van het lange type, op zijn minst doctor moeten zijn. Universiteiten en geassocieerde hogescholen horen onderworpen te zijn aan dezelfde criteria. Mevrouw de minister, ik ben benieuwd of u mijn mening deelt.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraag van de heer Vandenbroeke hangt samen met de wijze waarop Vlaanderen de Bolognaverklaring implementeert.

Vlaanderen kiest voor de ontwikkeling van een binair stelsel dat de onduidelijkheden van vandaag wegwerkt. Enerzijds maken we onderscheid tussen een bachelor- en een masteropleiding, anderzijds behouden we de opdeling tussen hogescholen en universiteiten. Ze kunnen allebei bacheloropleidingen aanbieden, de hogescholen die met een professioneel karakter, de universiteiten in de eerste plaats die met een doorstroomkarakter, zonder nochtans de directe beroepsuitoefening uit te sluiten.

Elke masteropleiding is academisch. Als ze in een hogeschool wordt aangeboden als opvolger van een opleiding van twee cycli, dan zal ze eerst binnen de associatie met een universiteit moeten worden 'geacademiseerd'. Dat wil zeggen dat de wetenschappelijke en academische oriëntatie van de huidige hogeschoolopleidingen van twee cycli zal worden versterkt.

Nog afgezien van de vraag of dat wel nodig is, is er gewoon geen geld om aan de hogescholen een onderzoeksinfrastructuur uit te bouwen die vergelijkbaar is met die van de universiteiten. De universiteiten vragen zelf ook om een versterking van de financiële structuur van hun onderzoek. De wetenschappelijke onderbouw van de academische opleiding moet daarom veeleer gebeuren door een betere benutting van het menselijk onderzoekspotentieel van de hogescholen. Wetenschap is immers mensenwerk en bij onderzoek is de mens de belangrijkste productiefactor.

De versterking van de wetenschappelijke en academische oriëntatie van de hogeschoolopleidingen van twee cycli, gemeenzaam de academisering genoemd, zal worden gerealiseerd door middel van de vorming van associaties tussen universiteiten en hogescholen. Deze associaties hebben als missie om door onderlinge samenwerking het onderzoek en de maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening van de geassocieerde instellingen te sturen en gezamenlijk te plannen. Ze moeten ook garanderen dat de academische opleidingen, aangeboden door de hogescholen, gestoeld zijn op wetenschappelijk onderzoek en ze moeten voorzien in een gezamenlijke organisatie van de kwaliteitszorg van het onderzoek.

Om deze missie te realiseren moeten de geassocieerde instellingen afspraken maken over het te voeren personeelsbeleid, en in het bijzonder over de afstemming van de interne reglementen. De geassocieerde instellingen moeten overigens een meerjarenplan opstellen voor het onderzoek en voor de maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening, onder de sturing van de onderzoeksraad van de universiteit. Dat plan moet bepalen hoe het personeel van de geassocieerde hogescholen zal worden betrokken bij het onderzoek.

Een volwaardige deelname van de hogescholen aan het wetenschappelijk onderzoek onder de sturing van de onderzoeksraad van de universiteit zal meer dan nu het geval is, de hogescholen ertoe aanzetten om, in afspraak met de universiteit en binnen de associatie, de wetenschappelijke kwaliteiten van de kandidaten bij benoemingen en bevorderingen in ogenschouw te nemen.

Mijnheer Vandenbroeke, ik citeer artikel 90 van het universiteitendecreet, dat zegt dat de benoeming van een lid van het zelfstandig academisch personeel moet gestoeld zijn op een vergelijking van de wetenschappelijke en onderwijskundige kwaliteiten van de kandidaten in het betrokken vakgebied.

Vanderpoorten

De criteria inzake benoemingen en bevorderingen aan de hogescholen zullen wellicht op het gebied van vereiste wetenschappelijke kwaliteiten strenger worden, opdat de personeelsleden volwaardig zouden kunnen deelnemen aan het wetenschappelijk onderzoek. Bij de beoordeling van de individuele dossiers aan de hogescholen zal er dus meer dan nu rekening worden gehouden met de kwaliteit van de onderzoeksprestaties en de onderzoeksoutput. Over de criteria en de beoordeling van individuele dossiers moeten de hogescholen en de universiteiten binnen de associaties afspraken maken met het oog op de stroomlijning van het personeelsbeleid van de geassocieerde instellingen.

Het nieuwe associatiedecreet moet worden beschouwd als een basisdecreet, dat de toestand voor de komende jaren zal organiseren. Nadien zullen er bijkomende decreten nodig zijn om zaken als onderwijsbevoegdheid en personeelsbeleid, die snel evolueren, bij te sturen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.03 uur.*
